

# Byggvästen

Tidning till medlemmar i region Byggnads Väst årgång 3, nr 2, april 2012

**Spökstad  
byter kostym**  
sidan 8-9



Väst



**BYGGNADS**





Kari Murtola kommer att svara både i telefonen och på mailen

## Ring! Kari är redo att svara

**Kari Murtola och fyra personer till har bråda dagar. De håller på att bygga upp en faktabank med frågor och svar som ska användas när telefonerna börjar ringa och mailen fyllas på.**

Det är på Byggnads förbunds kontor som aktiviteten råder. Kari Murtola är snickare och ombudsman. Under många år han arbetat med det mesta på Byggnads kontor i Norrköping. Han har alltså en kunskapsbank att ösa ur.

- Det var en utmaning att vara med och starta nytt, förklarar han varför

han sökte jobbet som han fick, på Byggnads nya medlemscenter, Byggnads Nu!  
- Vi ska bistå medlemmar med kvalificerad facklig rådgivning.

Kari förefaller vara lugn men förväntansfull. Han ser fram mot samtalen.

*"Träffa" de övriga och läs mer om i Byggnads Nu! på sidan 16.*

**Byggnads Nu!**  
**010-601 10 00**

### Tidningen Byggvästen

utkommer med fyra nummer per år  
Adress: Byggvästen, Olof Palmes Plats 1, 413 04 GÖTEBORG

*Ansvarig utgivare:* Tomas Emanuelsson  
*Redaktör, text och foto* (om ej annat anges):

Marie Thegerström, 010-601 14 39  
marie.thegerstrom@byggnads.se  
*Redaktionskommitté detta nummer:*  
Tomas Emanuelsson, Peter Hellberg, Magnus Olofsson, Henrik Fager, Hans-Erik Lidén, Eija Thorsén, Rickard Kronlid och Jonas Nilsson.  
*Tryck:* Sjuhäradsbygdens Tryckeri AB

*Omslagsbild: Förfallna byggnader rustas upp, av bl a Stefan Holmén, Sjuhärads Puts & Tegel AB. Ett nytt textilt centrum byggs upp, sid 8-9.*

### A-kassan i regionen

*Regionkontor*  
Andersbergstringen 104  
300 04 HALMSTAD  
**Telefon: 010-601 18 00**  
E-post: a-kassan@byggnads.se

**Öppettider:**  
Endast bokade besök.

**Telefontider:**  
Månd-torsd 8-11.30, 13-15  
Fred 8-11.30

*Obs! Alla handlingar sänds till Arjeplog*

Kassakort skickas till: Byggnads a-kassa, FE36, 930 87 ARJEPLOG

Alla övriga handlingar till:  
Byggnads a-kassa, FE36,  
930 88 ARJEPLOG

## Byggnads Väst har fem kontor.

Ring, maila eller kom på besök!

### Alla kontor

**Tel: 010-601 10 09**

**Mail: vast@byggnads.se**

Direktnummer/mail till anställda sid 16

### Göteborg (regionkontor)

Olof Palmes Plats 1 (vid Järntorget)  
413 04 GÖTEBORG  
Fax: 031-774 33 77

### Borås

Alidelundsg 9/Magasinsg 10 (ca 21 maj)  
506 31 BORÅS/504 35 BORÅS  
Fax: 033-12 06 48

### Halmstad

Andersbergstringen 104  
302 55 HALMSTAD  
Fax: 010-601 13 98

### Skövde

Box 417 (Besök: Torggatan 18, vån 3)  
541 28 Skövde  
Fax: 0500-44 75 09

### Trollhättan

Swedenborg Center  
Lasarettsvägen 9  
461 52 TROLLHÄTTAN  
Fax: 0520-48 92 99

### Öppettider på samtliga kontor:

Månd - torsd: 8-12, 13-16,  
Fred: 8-12 (även dag före "röd dag"/afton)  
Har du svårt att komma dessa tider?  
Ring! Vi hittar en tid som passar bättre.

### Telefontider på samtliga kontor:

Månd - torsd: 8-12, 13-16  
Fred: 8-12, 13-15 (Medlemsservice 8-12)

### Nyttja nya nyttiga nummer

**Jourhavande ombudsman svarar på de flesta fackliga frågor:**  
**010-601 14 00**

**Medlemsservice, avgifter m m**  
**010-601 14 14**

**Byggnads Nu (fr o m 21 maj)**  
**010-601 10 00**

### Hemsida

**www.byggnads.se/vast**

# Ordföranden har ordet

Jag vill inleda med ett stort tack för förtroendet att få leda Byggnads Väst under två år som ordförande. Jag är både stolt över uppdraget och hedrad över ert förtroende.

Vad är då vårt viktigaste arbete under detta första år i den nya regionen? Här har vi nog alla funderingar och kan känna oro över att regionen känns stor. Var tar mina frågor vägen? Kommer jag och mitt "lilla" yrke eller min "lilla" ort att synas i den stora regionen?

Jag påstår att det bara finns en lösning och det är att vi tillsammans slutar se oss utifrån yrken eller boendeort. Lätt sagt, svårt i praktiken, men det går om vi bestämmer oss för det.

Lösningen jag tror på är att vi startar med att bygga upp en organisation där alla får plats och alla är viktiga. Idag finns möjligheter, via stadgarna, att ha en mer lättformad organisation än tidigare. Här behöver vi tillsammans hjälpas åt att hitta formerna.

Ska vi gå från ett starkt förbund till ett ännu starkare måste nya och "gamla" medlemmar lätt hitta in och känna det meningsfullt att lägga tid och kraft i organisationen.

När denna tidning kommer i tryck är en av de mest turbulenta avtalsrörelser vi haft på länge troligen över. När vi tittar på resultatet som hittills uppnåtts (i skrivande stund är bara Byggavtalet klart) kan det kännas tunt. Officiellt lyckades vi inte bryta det "märke" industrin och regeringen satt upp med 2,6 % i lönehöjningar. Men räkna på din lön. Vi fick en höjning på minst 4:45 kr/tim. Vad blir det i procent för dig? Några kommer under 2,6 % men betydligt fler över, om vi räknar på alla som arbetar under Byggavtalet i landet. Mer om avtalen och avtalsrörelsen hittar du på vår hemsida, [www.byggnads.se](http://www.byggnads.se).

Ja, landet ja. Vi tycker att regionen är stor och svår att överblicka men landet är större. Och företag, stora som små, rör sig över hela landet. Därför är det viktigt att vi har gemensamma strategier och tolkningar av avtalen i hela landet. Vi ska gå från starkare till starkast.



För att bli starkast behöver vi utbilda oss. Det finns nu i regionen en väl genomtänkt och genomarbetad strategi för utbildningar. Den gäller så väl förtroendevalda som "vanliga" medlemmar. Vi behöver även en fungerande demokrati, det får vi genom starka medlemskretsar, fungerande förtroendemannaklubbar och förtroendemannaråd.

Det vi också behöver är en bra och stark ungdomsverksamhet. Det hänger på dig att vi får detta. Vi kommer att genomföra en ungdomsutbildning i regionen den 5-7 sept. Du kan hjälpa till med rekrytering även om du inte är under 30 år. Är du under 30 anmäl dig!

Det finns mer jag vill skriva om som § 3 (löneparagrafen) i Byggavtalet, arbetslösheten bland lärlingar, regeringens nedmontering av skyddsneten, VVS Företagens attacker på arbetstidsförkortningen m m. Men tyvärr räcker antalet tidningssidor inte till, läs därför på vår hemsida [www.byggnads.se/vast](http://www.byggnads.se/vast).

Glöm inte kolla om bordsgrannen/arbetskompisen/underentreprenören är medlem.

**Tomas Emanuelsson**  
Stolt och hedrad  
Ordförande Byggnads Väst

## Kort info

### Arbetslösheten

Den 29 febr 2012 var 3 195 personer inom byggbranschen (många yrken) i Västra Götaland öppet arbetslösa eller i program (jobb- och utvecklingsgarantin, ungdomsgarantin, arbetsmarknadsutbildning eller arbetspraktik). Därav var 1 019 lärlingar (731 under 25 år). I Hallands län var motsvarande siffror 366 personer öppet arbetslösa eller i program, varav 146 var lärlingar (103 under 25 år).

I GR-området (tretton samarbetskommuner i Västsverige) fanns 1 515 personer arbetslösa/i program, varav 457 är lärlingar (314 under 25 år).

### Semestern 2012

Den sk byggsemestern är i år förlagd till vecka 28-31 (9 juli-3 augusti) i Västra Götalands län. I Halland län är det fyra veckors sammanhängande semester under perioden vecka 27-32 (2 juli-10 aug) som gäller.

### Nya avgiftsrutiner

Från och med maj månad 2012 kommer inbetalningskort på medlemsavgift till Byggnads och Byggnads akassa att skickas ut varje månad. De medlemmar som betalar a-kasseavgift via autogiro har tidigare haft en månads släpande arbetslöshetsavgift (betalas av den som arbetar). I och med de nya rutinerna kommer denna avgift (i skrivande stund 110 kr/mån) att "hämtas in". Det innebär att autogirobetalare kan uppleva att de få en förhöjd avgift i maj månad. För frågor kontakta Medlemsservice, 010-601 14 14.

### Boråskontoret flyttar

Byggnads kontor i Borås flyttar, preliminärt den 21 maj 2012, till Magasinsgatan 10, nära järnvägsstationen i Borås.



### Kort kongress i sommar

Tjugo valda ombud från Byggnads Väst åker till Stockholm den 12 juni 2012 för att delta i Byggnads kongress, där ny förbundsordförande ska väljas.

## Mötet där du får informationen

Alla medlemmar tillhör någon av Byggnads Västs 30 medlemskretsar. Bostadsorten avgör vilken. Det är på möten i medlemskretsarna medlemmar får den information som ofta efterfrågas. Och det är här man kan driva och väcka frågor om vad man vill förändra på jobbet och i sin fackförening. Lita inte på att någon annan gör detta. Välkommen på möte!

Kontaktpersoner finns på hemsidan, [www.byggnads.se/vast](http://www.byggnads.se/vast) (klicka på Medlemskretsar) eller ring ditt närmaste Byggnadskontor se sid 2.

**På samtliga möten kommer avtalsinformation att lämnas och motionsskrivande aktualiseras.**

### Bengtstors

Torsd den 3 maj kl 16.45  
Restaurang Tjuren, Ed

### Trollhättan

Tisd den 8 maj kl 17  
Swedenborg Center, Byggnads kontor,  
Trollhättan

### Vänersborg

Tisd den 8 maj kl 18.30  
LO-sektionen, Nyg 14, Vänersborg

### Uddevalla

Torsd den 10 maj kl 18.30  
Lotcen, Kungsg 30, Uddevalla

### Åmål/Mellerud

Torsd den 3 maj kl 18.30  
ABF-lokalen, Åmål

### Mariestad

Tisd 8 maj kl 17.30  
Moelven, Töreboda (Rundtur Moelven limträ) Anmälan 0708-395626

### Östra Skaraborg

Torsd den 10 maj kl 17  
Byggnads lokaler, Torgg 18, Skövde  
Anmälan 0706-53 27 00/0702-68 15 24

### Skara-Götene

Onsd den 9 maj kl 18.30  
HSB: s samlingslokal, Skara

### Strömstad

Möten efter önskemål. Ring Rickard  
Kronlid 010-601 14 23

### Lidköping

Fred den 11 maj kl 17  
Kronocampingen, Lidköping  
Mat, anmäl senast 7 maj, 0703-96 73 18

### Centrum, Göteborg

Onsd 30 maj kl 17  
Afig, Järntorget 7, vån 5, Göteborg

### Ale

Tisd 15 maj kl 17  
Folkets hus, Nol

### Hisingen

Onsd 30 maj kl 17  
Backa Folkets hus

### Härryda

Onsd 30 maj kl 17  
ABF-huset, Mölnlycke

### Mölndal

Onsd 30 maj kl 17  
Folkets hus, lokal Viran, Mölndal

### Västra Göteborg

Onsd 30 maj kl 17  
Kulturhuset i Frölunda

### Borås

Månd den 14 maj kl 18  
Byggnads kontor, Alidelundsg 9, Borås.

### Vårgårda

Torsd 24 maj kl 18  
Lerduveskytte, Ölanda skjutbana  
Anmälan, 0703-77 26 90

### Tranemo

Torsd 10 maj kl 18  
Folkets hus, Limmared

### Varberg

Torsd den 3 maj kl 18.30  
Folkets hus, Varberg

### Hylte

Onsd den 23 maj kl 18.30  
Golfträff, Bökhult, Skeppshult  
Onsd den 15 aug kl 18.30  
Lerduveskytte, Skärshult

### Halmstad

Torsd den 3 maj kl 17  
Fackens hus, Andersbergsringen 104,  
Halmstad (korvgrillning)

Onsd den 29 aug kl 17  
Företagsbesök

### Falkenberg

Tisd 8 maj  
Bergåsavägen, Falkenberg

## Skriv ned det du vill förbättra

*Det är redan hög tid att sätta på pränt det du vill ska bli bättre på jobbet.*

Väldigt få personer kan läsa tankar. Därför måste du som vill förändra på jobbet berätta om vad det är du vill. Bästa sättet är att skriva s k motioner (förslag) till kommande avtalsrörelse. Och den är i princip redan igång, trots att nya avtal nyss har tecknats.

I slutet av 2012 ska alla förslag som lämnas till arbetsgivarna vara sammanställda. För att ditt förslag ska hinna passera igenom hela den demokratiska processen (som att Byggnads Västs styrelse och regionfullmäktige ställer sig bakom motionen, vilket förstärker den) måste motionerna vara hos Byggnads Väst snart, senast 6 juni.

På medlemkretsmötena i maj (se här till vänster) kan deltagarna hjälpas åt att skriva motioner, på framtagna blanketter, för glatta livet. Där får du också information om vad de aktuella nya avtalen innehåller. Det kan tyckas ta lång tid att förändra men alla "resor" börjar med ett steg, ibland ett litet. Det vi har idag har tagit över ett sekel att uppnå.

## Klubbträffar

*Från och med årsskiftet kan medlemmar som har fackliga uppdrag i olika företag bilda klubbar. I dessa kan t ex yrkesgemensamma frågor vridas och vändas på.*

Två sådana klubbar finns i dagsläget i regionen, en för vvs-are med fackliga uppdrag och en för träarbetare. Bägge dessa klubbar har Göteborg som samlingspunkt. Även i detta forum kan deltagarna skriva motioner (se ovan).

Träarbetarna träffas nästa gång den 3 maj kl 16.30 på Byggnads Västs kontor, Göteborg (se sid 2). Följande möte hålls den 12 sept kl 16.30, samma plats. Kontakta Roger Alfredsson, för frågor, 0739-78 00 60.

VVS-arna träffas nästa gång den 7 maj kl 16.30 på Byggnads Västs kontor, Göteborg (se sid 2). Kontakta Ingemar Morup för frågor, 0704-190869

## Hittar du inte ditt möte i rutan här ovanför?

Det kan ha flera orsaker. Skälet kan vara att mötestid och plats är bestämt sent, efter Byggnads Västs tryck. Sök på hemsidan. [www.byggnads.se/vast](http://www.byggnads.se/vast) klicka på Medlemskretsar och välj din krets.



# Byggavtalet klart i mars

*Det nya Byggavtalet ger mer än 2,6 % lönepåslag för väldigt många. Byggnads tackar alla strejkberedda medlemmar.*

Alla som i dag tjänar mindre än 171 kr/tim får mer än 2,6 %. Utan att krångla till det för mycket kan det förklaras så att man räknat 2,6 % på snittförtjänsten och omvandlat det man då fick fram till kronor och ören 4:45 kr/tim, som alla ska ha. Det ger 774 kr/mån i höjning, mer än vad industrin fick.

Även städpersonal får 4:45 kr i påslag, vilket ger drygt 4 % i löneökning. Det sänder en viktig signal om att en ökad satsning på låglöneyrken behövs.

Byggavtalets avtalsförhandlingar skulle i år huvudsakligen handla om lön och ersättningar. Men även annat togs upp.

**Stor irritation** har senaste året uppstått bland byggnadsarbetare som arbetar med prestationslön. Arbetsgivarnas organisation, Sveriges Byggindustrier (BI), har utan förhandling beslutat att vid strandade förhandlingar ska tiden,

innan en uppgörelse kommer till stånd, enbart ersättas med utbetalningsnivån, inte det som förhandlats fram. I det nya avtalet tillsattes dock en partsgemensam arbetsgrupp. I uppdraget står "En utgångspunkt för arbetet i gruppen är att prestationslöneförhandlingar enligt gällande avtal alltid avser hela projektet." När lönen förhandlas gäller den från start till färdigt objekt,

**Ytterligare en arbetsgrupp** bildades. Den ska förbereda hur arbetsmiljöfrågorna ska tas om hand när nästa avtal förhandlas, om ett år. Grupperna ska avrapportera i slutet av året.

**Ackordsprislista** för ställningsbyggnad och en revidering av listan i rent ackord för undertaksbranschen är också resultat av förhandlingarna. Nu bör framför allt ställningsbyggare begära att få arbeta på ackord. Bara genom att ställa det kravet kan lönen höjas rejält.

*Hör av dig om du behöver "mer kött på benen". Se kontakt sid 2 eller 16.*



*Fem timmar om året har medlemmar rätt att få facklig information på betald tid. Här lämnar Dan Berggren information till golvläggare i Göteborg om vad det nya avtalet innebär för dem.*

## Bra tid att ha fackmöte

*Vad innehåller det nya avtalet? Hur ska man göra för att få till förändringar i avtalet? Det finns mycket frågor men det går också att få svar.*

Alla medlemmar i Byggnads har rätt att få facklig information fem timmar om året på betald tid. Detta enligt Utvecklingsavtalet (UVA), ett kollektivavtal inom byggindustrin.

För "enkelhetens" skull kallas dessa

träffar UVA-möten. Nu under våren har alla Byggnads kollektivavtal omförhandlats. Kanske dags att ha ett möte för att få svar på frågor. Vad blev avtalsresultatet för dig och dina arbetskamrater? Har ni fått del av alla förmåner som finns, som till exempel arbetstidsförkortning, helglön och föräldralön?

*Vill du ha ett möte på jobbet ring ditt närmaste Byggnadskontor se sidan 2.*

## Hårt motstånd

**P**låt-, VVS- och Kylavtalen löpte alla till fullo ut 31 mars 2012. I skrivande stund vet vi inte hur förhandlingarna avlöpte. **Läs på [www.byggnads.se](http://www.byggnads.se).**

*Byggnads krav var bl a:*

Lägsta löneutrymme om 3,5 % beräknat på årsbasis.

Arbetstagare måste själv avgöra om han/hon kan övertidsarbeta. Arbetsgivaren har idag möjligheter att kräva detta.

Arbetstidsförkortning med ytterligare sju timmar till totalt 40 timmar.

*Exempel på arbetsgivarnas motkrav:*

Beräkningsregler gällande reseersättning i likhet med gällande skatteregler  
Större möjligheter till lokala överenskommer vid arbetstidsförläggning.

Månadslön som huvudlöneform alt löneform avtalas fritt mellan arbetsgivare och arbetstagare

Avveckling/nedtrappning av arbetstidsförkortningssystemet

Läs även om Glas- och Entreprenadmaskinavtalsförhandlingarna på hemsidan.



*Konfliktkort fylldes i för att få ersättning.*

## Sveviakonflikt

**I** februari 2012 togs alla Byggnads medlemmar anställda i Svevia i Byggnads Väst ut i en utökad landsomfattande konflikt. Tvistefrågan gällde Byggnads rätt att teckna kollektivavtal med Svevia. Detta ville man för att t ex kunna förhandla lön, med Byggnads högre nivåer, för sina medlemmar. Konflikten pågick i åtta arbetsdagar innan avtalet skrevs på. *Frågor till 010-601 13 92.*



*Lars-Gunnar Johansson och övriga medlemmar fick en del information av Roland Schüler.*

## Exempel ur Byggnads vardag



Janne Kaurijoki har ett råd, formulerat som en uppmaning, till andra byggnadsarbetare.

# Var inte så godtrogna

**Dessvärre är det inte ovanligt det Janne Kaurijoki råkat ut för. Bra är att han fick hjälp att upptäcka felet.**

Janne Kaurijoki har för det mesta bråttom. Det fanns en tid, inte allt för avlägsen, när Janne var så uppe i varv att han knappt kunde sitta still på en stol. Men det kan han idag. Med utsikt över Hakefjorden, i en villa där han gör diverse snickerijobb, berättar han sin historia.

– Det dök upp en papperslapp ibland men jag tittade aldrig på den, säger han.

Det var lönespecifikationen. Han borde tittat. Efter att han slutat på företaget fick han ett samtal om att det varit fel på hans lön flera år tillbaka. För när MB-gruppen på Bergman & Höök Byggnads AB gjorde en granskning på sitt företag kollade de också upp underentreprenörernas villkor. Janne arbetade hos en sådan och fick därför sin lön granskad.

– Semesterersättningen var inbakad i timlönen, den ska ligga utanför.

Ännu värre var att semesterersättningen sedan var avdragen, en minus-

post tillsammans med skatten på lönespecifikationen.

Janne, som prövat på att vara egen företagare, vet att företaget inte gjort felet medvetet. Icke desto mindre fattades det pengar som Janne var rättmätig ägare till. Han har fått dem nu.

Att hantera papper är inte det Janne tycker bäst om i livet. En känsla han delar med många i branschen. Men man ska ändå inte vara godtrogen.

– Kolla både en och tre gånger!

Idag arbetar Janne på ett företag i Stenungsund. Resorna till jobbet har blivit kortare. Det underlättar tillvaron eftersom hans privatliv "rusar", om än lugnare än förr. Numera kollar "frugan" lönespecifikationen, "att antalet timmar stämmer och så..."

Fel på lönespecifikationen är vanligt att medlemmar drabbas av.

– Medlemskap är en trygghet. Vem vet vad som hänt om jag inte varit medlem? funderar Janne.

Han har knappt varit i Göteborg på senare tid. Men MB-gruppen, de som uppmärksammade felet, är lovade en tårta. Och den kommer, hälsar han.

# Många vill ha bättre bodar!

Ovanstående rubrik kunde vi läsa i denna tidning för ca 10 år sedan. I många fler år har vi kämpat för att få personalutrymmen värda namnet. För ca 10 år sedan protesterade skyddsombud och MB-grupper aktivt för en bättre bodstandard. Man gjorde en namninsamling och drygt 2 000 namn skickades till Byggnads förbund. Kraven var bl a att få större utrymme i bodarna, fler dushar och tvättmöjligheter samt betydligt bättre städning.

Frågan togs upp i avtalsförhandlingar och nu har vi sedan två år (2010) ett avtal om betydligt bättre bodstandard. Det innebär att vi ska ha ett större utrymme per person (3,4 m<sup>2</sup>, toalett ej inräknad) en tvättkran per fyra personer, daglig städning m m.

Men det har varit svårt att få arbetsgivare att följa dessa regler. Lokalt har vi drivit ett antal förhandlingar och vi kämpar vidare. Den 22 mars genomfördes, i hela landet, en "temadag". Alla skyddsombud kontrollerade standarden i sina personalutrymmen (se sid 7).

Viktigt är att byggnadsarbetare använder och håller ordning i bodarna så att det går att städa dem varje dag.

Alltför många åker dessutom hem i arbetskläderna och utsätter andra för damm m m. Att åka i kollektivtrafiken med arbetskläder på är oansvarigt. Det kan finnas kvarts- eller arbetsdamm i kläderna. Att sätta sig i egen eller firmabil och då utsätta sin familj för detta farliga damm är också mycket oklokt. Att ha en bra hygien tillhör framtiden.

Hans Stevander,  
regionalt skyddsombud,  
Byggnads Väst



## Ring de regionala skyddsombuden i Byggnads Väst om du har frågor

Morgan Karlsson, Daniel Hell, Roger Sjöblom, Jan Thell, Hans Stevander, Mikael Holmqvist, Tomas Lundin, Peter Andersen, Stefan Bengtsson, Lennart Björnkvist, Hans-Erik Lidén

Telnr/mail/kontor, se sid 16





Emil Wedman gick livligt in för sin uppgift att kontrollera "sitt" personalutrymme. Bordet för två mätte 1,90 m och reglerna säger att varje person ska ha 80 cm. Godkänt med andra ord. Däremot ansåg han att microvågsugnarna var för få, där ska man inte vara fler än tre per micro.

## Emil kollade bodarna

**Emil Wedman är ett av alla skyddsombud som fått uppdraget att checka av hur personalutrymmena ser ut.**

En checklista och ett häfte med regler om utformningen av personalutrymmen, som arbetsgivare och fack är överens om, ligger framför Emil på bordet i storboden. Listan fick han vid en träff för skyddsombud i Mölndal inför den här dagen. Uppgiften är att den 22 mars ska bodar i hela landet kollas.

Emil har bra koll på vad som gäller efter genomgången på mötet i Mölndal. Så tumstocken åker fram både när bordet ska mätas på alla håll och när trappan in i boden visar sig räcka till. Energiskt besvarar han femtotalet frågor på listan och skriver kommentarer. Att vatten och el finns inkopplat är självklart, här. Han tycker att antalet skåp, dusch och tvättningmöjligheter räcker till. Likaså toaletterna utanför boden. Även om Emil fick fylla på pappret.

Ögondusch i Första hjälpen-tavlan och viloplats saknas. Och städningen kunde vara bättre konstaterar han. En tvättmaskin till arbetskläderna har diskuterats och arbetsledaren har inte ställt sig negativ till en sådan.

Det relativt nya skyddsombudet på Sefa Byggnads AB är hyfsat nöjt. Hans

avbockade checklista ska skrivas på av platschefen och skickas till Byggnads.

– Personalutrymmena är en ganska viktig fråga. Man ska slappna av här.

Emil har gått skyddsombudsutbildningen. Men han efterfrågar mer kunskap för att veta sin uppgift och känna sig säker i rollen. Vad ska han göra som skyddsombud? Men han inser också att mycket handlar om sunt förnuft.

– Här kan jag trilla ner. Då kan nån annan göra det också. Och tar man bort ett räcke måste man sätta dit det igen.

### Personalutrymmen

(urval från överenskommelse i avtalet)

Varje person ska ha 3,4 m<sup>2</sup> utrymme (toalett oräknad)

Bod ska ha minst 2,4 m i takhöjd

Bord med axelbredd 80 cm per person

Uppvärmningsanordning för mat

Kylskåp

Omklädningsrum, minst ett 30 cm

brett låsbart skåp och 30 cm fack/skåp

för upphängning av arbetskläder

Låsbart torkutrymme

En tvättkran per fyra personer

Dusch med avskärmning

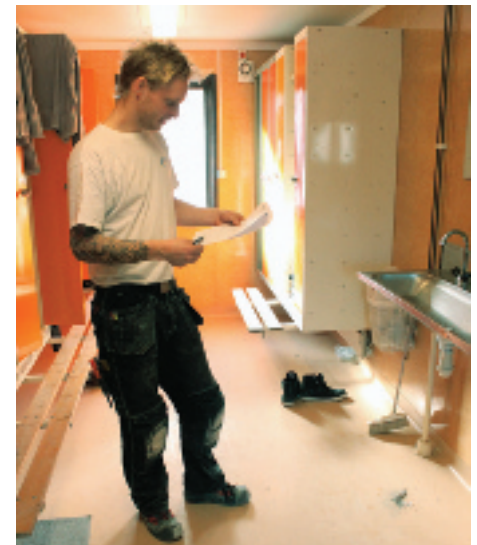
Daglig städning

Vattentoalett lämpligt installerad

Stövel- och skotvätt vid ingången



Utrymningsvägar, där fönster räknas in, finns men Emil skriver att han vill ha tydligare beskrivning på hur man får bort gallret.



Antalet kranar och skåp räcker till. Men städningen är mer tveksam.

### Värsting



Så här får det naturligtvis inte se ut i ett personalutrymme. Verktyg och annan utrustning ska förvaras i därför avsett utrymme. Reagera. Acceptera inte en sådan här arbetsmiljö.





Simonslands spökfasad byter skepnad så sakteliga. Ödehusen förvandlas till textilt centrum.



Här byggs nytt, efter sanering, intill Viskan.



Damm och öronbedövande buller är vardag.



Det karakteristiska sågtandstaket bevaras och har blivit omvandlat till en grafisk symbol för hela bygget. Tidigare fanns två skorstenar men en gick inte att bevara.



Det är enorma ytor som har röjts ut. Dammet är ständigt närvarande. Vid en rundvandring i byggnaderna är det svårt att förstå att över 100 personer finns på arbetsplatsen.

## Här byggs för allt vad t

*Eventuella spöken i Borås centralt belägna gamla ödekvarter flyttade förmodligen för en tid sedan. Andra tygstycken flyttar in nästa höst.*

Viskan ringlar idylliskt genom den stora byggarbetsplatsen. Det har återigen börjat sjuda av aktivitet i den tidigare övergivna industristadsdelen, Simonsland. Historiens textila vingslag hade sedan länge tystnat och övergått i förfall. Simonsland har varit ett dystert inslag i centrala Borås. AB Svenskt Konstsilke var en av de sista hyresgästerna. De lämnade 2008. Men nu ska textilverksamhet i olika former återigen fylla byggnaderna. Textilhögskola, textilmuseum och forskning och utveckling på textilens område är några blivande hyresgästerna. Simonsland bör bli Sveriges textiltvåga.

Men vägen dit är inte helt lätt. Så mycket som möjligt av byggnaderna ska bevaras. Det har inneburit mycket rivning inne i huset och 100 000 ton rivningsmassor har fått tas om hand. På 8 000 m<sup>2</sup> har t ex ett 30-40 cm tjockt lager bestående av betong, koks och asfalt rivits ut ner till en betongren yta.

Stadsanikvarien har varit med i bevarandearbetet. En byggnad har inte kunnat räddas. Den gamla färgerifabriken tvingades man riva eftersom hela huset var "smittat" av tungmetaller och miljö-

gifter. På platsen kommer att byggas en byggnad med helt annan arkitektur.

Det oundvikliga dammet är ett otyg. Man har försökt begränsa det och det har blivit bättre på senare tid. Men på vissa ytor kan man fortfarande se t ex hjulspår i dammet på golvet.

Den här dagen ska, enligt ID06-registreringen över 100 personer befinna sig på byggområdet. Svårt att tro.

Men i ett 135 meter långt blivande fläktrum på översta våningen, plan fyra, huserar i alla fall byggnadsarbetare på RO-Gruppen AB.

- 1.89, hörs en röst ovanifrån under det gigantiska väderskyddet.

Per-Olof Johanqvist tar emot informationen och överför måttet till en mineritskiva. Den ska bli en del av väggen framför de gapande sågtandshålen.

Just nu slipper de skicka lappar till varandra med måtten. De som river och bilar har rast.

När de drar igång en stund senare uppstår ett öronbedövande buller, samtal avbryts och dammet yr.

- Om två veckor är de borta, "tröstar" sig Per-Olof i en ljudpaus.

- Det är bra att byggnaden kommer till användning, hinner han också säga.

Att det är speciellt känner han inte.

- Jag tänker inte så längre. Det är ett jobb.





Per-Olof Johansson känner att detta är ett bygge som alla andra. I bakgrunden en av "sågtänderna"

# Byggen håller

Lars Bovin är produktionskoordinator på Bygg-Fast Projekt AB, som driver projektet. Han tycker att sättet att bygga, utan huvudentreprenör men med många vana entreprenörer, är ett bra koncept.

Men Magnus Carlsson på Byggnads i Borås fått flera signaler om att "gubbarna" tycker att det blir rörigt med mycket entreprenörer. Det är mycket "kockar" igång på bygget. Då uppstår lätt problem med samordningen, upplever de.

Olika insyn och perspektiv?

Via en åktur i en blänkande ny bygghiss hittar vi så småningom några av murarna på Sjuhärads Puts & Tegel AB, Johan Kangasluoma, Mattias Pettersson och Stefan Holmén (se omslaget).

De står i markplan och murar en traditionell tegelfasad. Framöver kommer de att klättra mer och det blir det större ytor. Företaget har fått jobbet att putsa hela byggnaden utvändigt. Det blir jobb fram till november för dem och tre till.

Inte heller här känner de något speciellt för byggnaden.

– Svärfar har arbetat här. Annars är det ett tråkigt bygge egentligen, säger Stefan Holmén.

Alla vi träffat är dock överens om att det är bra att området rustas upp. "Skamfläcken" försvinner. Hela området ihop med Högskolan och kommande studentbostäder blir en enhet när allt är klart.



Daniel Lundkvist, ung i historisk byggnad.

## Fakta Simonsland

Kanico AB äger och bygger ihop med Borås stad och Högskolan i Borås  
 Projektleddning Bygg-Fast Projekt AB  
 Produktionskostnad ca 500 kr  
 Första byggmötet, med rivare, febr -11  
 Hösten 2013 ska lokalerna stå färdiga för att bli a Textilhögskolan och ett textilmuseum ska flytta in  
 36 000 m<sup>2</sup> ombyggnad  
 3 000 m<sup>2</sup> nybyggnad  
 100 000 ton rivmassor har forslats ut

## Större byggen på gång

Här redovisas exempel på de större arbetsplatser som arbetsgivarna, enligt gällande avtal, har anmält till Byggnads Väst de första månaderna år 2012.

### AF Bygg Syd AB

Nyprod avloppsreningsverk, Ullared  
**Byggnadsaktiebolaget Tornstaden**  
 Nyprod lägenh, Kvillebäcken, Gbg  
 Nyprod kontor/butiker m m, Kvillebäcken

### Granova Bygg AB

Nyprod förskola, Aprilg, Göteborg

### Göteborgsbyggen AB

Nyprod bostäder, Bergsjöv, Gbg

### H.A. Bygg AB

Nyprod bostadshus, Monsung, Gbg

### Hansson & Söner Entreprenad AB

Nyprod förskola, Spekeröd

### Hökerum Bygg AB

Nyprod lägenh, Fiskareg, Ulricehamn

### Peab Sverige AB

Nyprod lägenh, Trandög, Borås

Nyprod lägenh, Musikv, V Frölunda

### RA Bygg AB

Nyprod Rymdorget, Gbg

### Sefa Byggnads AB

Nyprod vårdcentral, Stora Höga

### Skanska Sverige AB

Nyprod lägenh, Hestra Ringv, Borås

### Skara Byggnads och Förvaltnings AB

Nyprod panncentral, Skara

### Tage & Söner Byggnads AB

Nyprod tvåvåningshus, Halmstad

### Tagessons Betong o Montering

Betongstomme, Fiskebäck

### Teambuilder AB

Nyprod lägenh, Brännö

### Tommy Byggare AB

Nyprod lägenh m m, Torgg, Vara

Nyprod lägenh/lokaler, Lilla Edet

### Tuve Bygg AB

Nyprod lägenh, Kviberg, Gbg

### Veidekke Entreprenad AB, Sydväst

Betongstomme gasanläggning, Skarvikshamnen, Gbg

Bro över Skandiabangården, Gbg

### Åhlin & Ekeroth Väst Byggnads AB

Stomkomplettering nyprod lägenh, Astris g, Gbg

**Nästa nummer** av Byggvästen, nr 3 2012, kommer i september. Har du tips eller idéer om t ex arbetsplatser att besöka ring 010-601 14 39 eller maila [marie.thegerstrom@byggnads.se](mailto:marie.thegerstrom@byggnads.se)



Tre erfarna ombudsmän, Leif-Johan Karlsson, Roland Schüller och Jan-Erik Berg har lämnat eller lämnar i dagarna arbetsplatsen på Byggnads Väst. De går i pension.

## Erfarna "gubbar" lämnar Byggnads

**Gräsmattor ska klippas, kök ska bytas ut och stugan ska besökas och kanske rustas upp.**

De kommer inte att bli sysslolösa de tre herrarna som nu snart lämnar eller nyss lämnat Byggnads Västs Göteborgskontor. Roland Schüller arbetade senaste tiden med både trä- och anläggningsmätningar. Jan-Erik Berg lämnar plåt- och en mängd förhandlingsärenden. Och Leif-Johan Karlsson har slitit i medlemsjouren en lång period.

Byggnads Väst tackar för deras gedigna och engagerade arbetsinsats för Byggnads medlemmar och önskar dem en lång och härlig pensionärstid.

## Vad får pensionerade medlemmar för 47 kr?

**Byggnads Väst får många samtal från medlemmar som gått i pension.**

Det man bl a undrar över är vad man får för 47 kr/mån, den medlemsavgift medlemmar per automatik betalar när 65-årsdagen är passerad.

I beloppet ingår en prisvärd olycksfallsförsäkring. Vidare får pensionerade medlemmar i Byggnads Väst fortsättningsvis också denna tidning, Byggvästen, och Byggnadsarbetaren.

Möjligheten att solidariskt fortsätta stödja sin fackföreningen ska inte heller glömmas bort.

# Fullbetald och fullt betalt

**Mattias Gustafssons ärende kan sägas vara prejudicerande. När man får yrkesbevis ska man ha yrkesarbetarlön.**

Tidigare gjorde jag sådana här, säger Mattias Gustafsson och pekar på kaffekoppen på bordet framför sig.

Vi ses i Hans-Erik Lidéns rum på Byggnads i Skövde. Hänvisningen till kaffekoppen beror på att han innan han sadlade om till maskinförare arbetade på Rörstrands i Lidköping. Tills de la ned i mitten av 2000-talet.

Då fick han hjälp att "karriärväxla" av en coach.

- Jag har alltid varit fascinerad av grävmaskiner. Det är fint det man kan göra med dem, stora maskiner kan peta en halv centimeter, säger Mattias.

Sagt och gjort, han fick hjälp att utbildas sig till maskinförare på vuxengymnasium i Lidköping.

Han fick därefter några olika praktikplatser där ordet praktik var bortglömt.

- Det fanns ingen att fråga. Devisen var en man gör jobbet. Man var själv.

På våren 2008 började Mattias på det företag där han är idag. Och han plockade sakta men säkert ihop de 4 800 timmar som krävs för att få yrkesbevis. Och bli fullbetald. Här uppstod problem.

I juni 2011 fick Mattias sitt yrkesbevis. Men han fick inte full lön utan endast grundlön (som enligt avtal endast betalas när arbetstagare är hempermitter-

rad), då var den 133 kr/tim.

Mattias ringde då till Hans-Erik Lidén på Byggnads i Skövde för att få veta vad som gäller

- Hans-Erik har varit en klippa, nej ett berg, i alla kontakter, säger Mattias med eftertryck.

Hans-Erik ansåg att Mattias skulle ha samma lön som övriga yrkesarbetare i företaget. Förhandling begärdes, avtal tolkades på olika sätt och man blev inte överens. Då följde sk central förhandling där Byggnads förbund deltar.

De tidigare avtalen har varit möjliga att tolka på olika sätt erkänner Hans-Erik.

- Men i avtalet som tecknades i april 2011 är det klarlagt att när personen ifråga blir yrkesarbetare (får yrkesbevis) ska han/hon ha snittlönen som yrkesarbetare i företaget har.

Det blev också efter flera turer ett prejudicerande förhandlingsresultat i januari 2012. Mattias fick sin lön reglerad för tiden tillbaka till nivån ca 160 kr/tim. Effekten har dessutom spritt sig,

- Fem killar har fått höjt.

Mattias blev utsedd facklig representant på jobbet. Men tillsammans med några fler fick han "gå hem" inför vintern med löfte om att få komma tillbaka.

Just denna dag har Mattias fått samtal om att det snart finns jobb igen.

- Bästa investeringen för ett företag är en glad personal.



Mattias Gustafsson har på grund av årstiden varit arbetslös i vinter. Men han är nu igång och kör maskin igen. Med full betalning.



# Lärling, viktigt att veta

**Här följer kort info för träarbetar- och maskinlärlingar. Info till övriga lärlingar i kommande nummer.**

Alla "nya" i branschen är inte lärlingar. För att bli lärling ska man ha genomfört en utbildning av en godkänd utbildare t ex gymnasieskola eller vuxenutbildning. Då kan man få en lärlingsbok och senare ett yrkesbevis. De som inte har godkänd utbildning (övrig arbetare) blir inte fullbetalda. De får max 88 % av den lön som en person med yrkesbevis tjänar.

**Bok och lön.** Du som anställs som lärling måste beställa lärlingsbok, ihop med arbetsgivaren. Då har du och företaget kontroll på när lönen ska höjas och när du ska ansöka om yrkesbevis. Lärlingar jobbar i lärlingssteg, lönen stiger allteftersom man arbetar timmar. Lärling ska även ha del av ackordsöverskott enligt det fördelningstal man har. För ersättningar, t ex resor och traktementen, ska lärlingen ha full ersättning.

**Traditionella lärling** blir man inte per automatik utan först när man som tillsvidareanställd fullföljt en sk distansutbildning som företaget ska er-

bjuda och betala. Även gymnasiekompetens i byggämnen ska läsas in. Det tillför 350 tim i lärlingsboken.

**Avtal.** Som lärling måste man arbeta i företag som har tecknat kollektivavtal. Har de inte det räknas inte timmarna.

Kontakta Byggnads om du är osäker.

**Anställningsform.** Prov-, visstids-, tillsvidare-, tim- eller provapåanställning? Det finns en uppsjö av begrepp om vad som gäller för en lärling. För lärlingar inom TBM/Maskin yrken gäller *tillsvidareanställning*. Lärlingar får inte provanställas.

**Arbetskamrater** måste bevaka lärlingarnas förhållande, anställningsformer och ersättningar. Det är inte lätt som "ny" att veta vad som är rätt eller fel. Företag får t ex inte erbjuda lärlingar att arbeta på "timme".

**Har man jobbat många år** vill man inte bli lärling för att få ett yrkesbevis. Den som arbetat över 10 000 tim i branschen kan ansöka om att få göra ett teoretiskt sk kompetensprov. Läs på [www.byggnads.se](http://www.byggnads.se) och på [www.byn.se](http://www.byn.se).

Ställ gärna frågor till Rickard Kronlid, 010-601 14 23.

## Skolan slutar

*När skoltiden är över och allvaret börjar finns det några extra viktiga saker att tänka på.*

**Skaffa lärlingsbok** ihop med arbetsgivaren, som måste ha kollektivavtal (annars räknas inte de arbetade timmarna). Vid ansökan kan man numera välja en elektronisk lärlingsbok. Den tappar man inte bort.

**Skicka in ansökan om medlemskap i a-kassan**, när du fått jobb. Du blir *inte* medlem där per automatik.

**Kom till facket's information.** Varje vår bjuder Byggnads in ALLA elever på gymnasiernas byggprogram. På träffen lämnas all den viktiga information som behövs när man blir lärling på byggena.

**Ring 020-56 00 56**, facket's hjälptelefon, vid problem på sommarjobbet.

## Ungdomskurs i höst

Byggnads Väst samlar ungdomar till kurs, med bl a spännande föreläsare, i Göteborg den 5-7 september 2012. Övernattning är ordnad. Ersättning lämnas för förlorad arbetsförtjänst. Ring **Andreas Eriksson**, 0722-46 46 47 om du vill vara med.



Värd att kämpa för!? Boråslaget vann 2010

## Kämpa om bucklor

*Nu är det dags igen. Byggnads tiokamp går av stapeln i sommar igen. Det finns mycket ära att försvara.*

Den 27 juni-1 juli anordnas tävlingarna på Rönneberga kursgård på Lidingö, Stockholm. Grenar som paintball, pilbågsskytte, kunskapsfrågor om Byggnads och stadskamp brukar ingå.

I och med att Byggnads nu består av elva regioner (tidigare 24 avdelningar) har fördelningen av platser blivit anorlunda. Nio ungdomar mellan 18 och 30 år får delta från Byggnads Väst. Beroende på intresse anordnas eventuellt en uttagningstävling innan den 10 maj.

Förra året blev laget från Trollhättan/Uddevalla tvåa och Göteborg kom trea.

Anmäl intresse till Rickard Kronlid 010-601 14 23/[rickard.kronlid@byggnads.se](mailto:rickard.kronlid@byggnads.se)



Drivande tingest..

## Vinn fyra trisslotter. Vad föreställer bilden?

Vad föreställer bilden? Fyra trisslotter sänds till den medlem vars rätta svar dras först.

Vinnare i Byggvästen nr 1, 2012 blev Leif Gegerfelt, Vårgårda. Rätt svar: Bilden föreställde ett gem. Förstås.

Skriv senast 31 maj till: Trisslotttävlingen, Byggvästen, Olof Palmes Plats 1, 413 04 GÖTEBORG alt [marie.thegerstrom@byggnads.se](mailto:marie.thegerstrom@byggnads.se) (glöm ej namn, adress och person- eller medlemsnummer).

## En källa som aldrig sinar

*Genom att skaffa kunskap ökar människor sin säkerhet och därmed modet att säga ifrån. Vill du lära mer finns en oanad mängd kurser att välja på.*

Under vintern har två studieprogram för medlemmar i Byggnads Väst tagits fram.

Det ena innehåller kurser för samtliga medlemmar att söka.

Det andra är fyllt med utbildningar som medlemmar med ett fackligt uppdrag kan söka till.

Du hittar studieprogrammen på Byggnads Västs hemsida, [www.byggnads.se/vast](http://www.byggnads.se/vast). Klicka på *Fackliga kurser*.

Med fördel anmäler du dig till kurs via [fackligutbildning.vast@byggnads.se](mailto:fackligutbildning.vast@byggnads.se)

Är du sent ute ring *Thomas Nilsson*, 010-601 14 30. Kanske finns platser kvar.



*Vår och höst vilar ett lugn över Gullholmen och Hermanö.*

## Höstplanering

Medlemmar i Byggnads Väst kan hyra en av regionens fyra stugor på Gullholmsbaden och Tanumstrand. Under mellan- och högsäsong är efterfrågan stor och man ansöker tidigt på året via talong i nr 1 av denna tidning. Veckovistelserna lottas därefter ut bland dem som anmält intresse. Ibland kommer det in återbud. Medlemmar kan alltså alltid ringa och höra om det finns någon ledig sommarvecka.

Övrig tid på året finns allt som oftast ledig tid och det går att hyra kortare perioder. Boka en höststuga redan nu?

Ring *Yvonne Andersson* för att boka och få mer info, 010-601 13 88. Se hus och miljö på [gullholmen.com](http://gullholmen.com) eller [tanumstrand.se](http://tanumstrand.se)

## En dag som lönar sig

*De flesta har en känsla av att facket måste finnas. Men vad gör facket egentligen? Ta reda på det.*

Byggnadsarbetare, medlem eller fortfarande tveksam om du ska bli, anmäl dig till en introduktionskurs.

Du får reda på vad facket är och gör och varför det är lönsamt att vara medlem. Bl a får du förklarat hur kollektivavtalet fungerar, varför a-kassans ersättning har betydelse för dig även om du har jobb och du får veta en del om försäkringar som ingår i medlemskapet.

**Välj på flera tillfällen och orter.**

- Onsdag den 9 maj, Trollhättan
- Onsdag den 16 maj, Halmstad
- Fredag den 18 maj, Göteborg
- Onsdag den 23 maj, Skövde
- Onsdag den 30 maj, Trollhättan
- Fredag 1 juni, Borås
- Fredag 8 juni, Göteborg
- Fredag 15 juni, Göteborg

- Fredag 31 augusti, Göteborg
- Fredag 7 september, Göteborg
- Onsdag 12 september, Halmstad
- Onsdag 19 september, Skövde
- Fredag 21 september, Göteborg
- Onsdag 26 sept, Borås

Bor du på annan ort, samla ihop en grupp, så kan vi vara på er hemmaplan. Likadant om flera i ett yrke, på en arbetsplats eller i ett företag vill gå kurs.

**Alla kursdeltagare får** ersättning (skattefritt stipendium) vid förlorad arbetsförtjänst. Man har rätt att få ledigt om arbetsgivaren informeras minst 14 dagar innan kursen. Och man får lunch!

Ibland är deltagare från andra branscher med. Det är lärorikt.

Vill du sedan finns det fler kurser att gå.

*Jack Rolka är handledare. Han nås för frågor och anmälan på 010-601 14 34/ [jack.rolka@byggnads.se](mailto:jack.rolka@byggnads.se). Du kan också använda [fackligutbildning.vast@byggnads.se](mailto:fackligutbildning.vast@byggnads.se)*



*Per Arvidsson, Knut Steffen, Per Alexandersson och Fredrik Johansson, alla murare, diskuterar här schyssta villkor på byggena med Jack Rolka, handledare på de flesta introduktionskurserna.*

## Bättre lön på vvs-jobben?

*Är du vvs-are som vill veta mer om hur du kan förbättra din lön?*

Utbildning om löner och avtal för dig som arbetar under VVS-avtalet hålls regelbundet och efter förfrågan runt om i regionen.

Deltagarna får reda på hur man gör om man vill mäta sina jobb. Även du som redan arbetar på ackord lär nytt.

Chanserna att höja inkomsten ökar rejält. Det är inte ovanligt att lönen över-

stiger 200 kr/tim. Vilket även påverkar pension och semesterersättning.

Nästa kurs går i **Skara, 21-23 maj**. Vi börjar kl 14 och slutar ca 18.30. Du får ersättning för förlorad arbetsförtjänst mellan kl 14 och 16. Och fika förstås!

Anmäl gärna intresse för en senare ännu inte datumbestämd utbildning.

*Du som vill delta i kurs eller vill veta mer kontaktar Parham Pour Bayramian, 010-601 14 32 eller [parham.pour@byggnads.se](mailto:parham.pour@byggnads.se)*



# Dags att visa vad du vill

**Det är hög tid att demonstrera mot ökade orättvisor. Första maj närmar sig med stormsteg. Kom med!**

Många, många har idag, egna eller närståendes, erfarenheter av hur tillvaron för människor som drabbats av t ex sjukdom eller arbetslöshet ser ut. Otryggheten på arbetsmarknaden breder också ut sig när skyddsneten försvagas. Ett sätt att visa sitt missnöje är att delta i Första majdemonstrationerna. Att vara många är att visa styrka.

**Huvudtalare** på de orter där Byggnadsverksamhetskontor ligger är:

**Borås:** Urban Ahlin, v ordförande i utrikesutskottet, talar i Stadsparken ca kl 15

**Göteborg:** Stefan Löfven, partiledare för Socialdemokraterna, talar på Göta-platsen ca 16.30

**Trollhättan:** Wanja Lundby Wedin, LOs avgående ordförande, talar utanför Arbetarekommunens kontor, Olof Palmes Gata ca kl 12

**Skövde:** Lena Sommestad, S-kvinnors ordförande, talar ca kl 11 i Helensparken

**Halmstad:** Thomas Eneroth, vice ordförande i Socialförsäkringsutskottet, talar på Stora Torg ca kl 15.15.

**För övriga orter,** leta information i tidningar, övrig media och på hemsidor för att få reda på avgångstider, talare, klockslag och platser dit du kan gå.



*I Första maj-tåget ges tillfälle att synliggöra vad du anser vara viktigt i arbetsliv och samhälle.*

# Protestera tyst, i en minut

**Tystnad kan vara ett effektivt verktyg för att höras. Var med i manifestationen den 27 april kl 12.**

För att hedra dem som avlidit på grund av arbetsplatsolyckor och arbetsrelaterade sjukdomar utlyser Byggnads och andra fackförbund en tyst minut på arbetsplatserna fredagen 27 april klockan 12.00.

Dagen efter, den 28 april, hålls Workers Memorial Day, en internationell samling mot dödsolyckor i arbetslivet.

Var med och tystna, i en minut.



*En junidag 2011 exakt kl 12 tystnade byggnadsarbetare runtom i landet. En manifestation för att hedra och minnas arbetskamrater som avlidit på grund av arbetet. En dålig arbetsmiljö orsakar ständigt nya dödsfall. Delta även i årets manifestation. Under resten av året höj din röst mot riskfylld arbetsmiljö.*

# Tänk! Fråga! Fundera!



**”Bildning - det är möjligheten att kunna säga ifrån när någon försöker lura dig” Bengt Göransson**

**T**änk! Fråga! Fundera! Men framför allt organisera! Vad är vi, om vi som enskild person fått reda på något som inte är rätt och meddelar chefen att vi vill att hen tar itu med detta genast? Jo, tyvärr många gånger en enskild gnällspik.

Men om vi tar en kamrat i handen och påpekar felet, då är vi helt plötsligt en möjlighet till förändring. Vi har bråttom idag i vårt samhälle, så mycket som måste hinnas med. När vi vill förändra är det många gånger tålamodet som är vår största fiende. Vi vill se förändringen, helst igår! Jag är övertygad om att vi många gånger sätter krokben för oss själva då vi glömmer av det mest grundläggande som finns när vi vill påverka - vi måste gå ihop, ta en kamrat i handen, organisera.

Vi pratar om lön i byggbranschen och har därmed en styrka än så länge i just den delen. Att prata om saker är en styrka i sig. Då bildar vi varandra och sätter tillsammans en norm som många gånger är starkare än de ord vi skriver i våra avtal.

Det är de gemensamma bekymren vi måste få upp till ytan och tillsammans göra någonting åt. För att få växa som individ krävs den investeringen i det gemensamma. Då får vi en stabil grund att stå på. Vi vågar ställa krav.

Låt det alltså aldrig bli tyst utan snacka med varandra, vi har fler gemensamma bekymmer än vi kanske tror.

Med risk att vara tjatigt - Tänk! Fråga! Fundera! Men framför allt organisera!

*Jack Rolka, snickare*

PS Bilden här längst upp Don't Panic - Organise har jag hämtat från Facebook. Jag tycker den säger mycket.



# Förbättrad försäkring

*Missa inte att använda dina försäkringar om du råkat ut för något. Nu är dessutom en av dem mycket förbättrad.*

Ingen vill råka ut för olycka eller sjukdom men nästan alla gör det under sin livstid. Det som händer kan få konsekvenser av skiftande slag. Då är försäkringar bra att ha. Via ditt medlemskap och när du arbetar i företag som har kollektivavtal har du försäkringar.

**Trygghetsförsäkring vid arbets-skada (TFA)** är en nu förbättrad kompletterande försäkring. Den gäller om du råkar ut för ett olycksfall på din arbetsplats eller på väg till eller ifrån arbetet (ej "färdolycksfall som täcks av trafikskadlagen) eller om du får en arbetsrelaterad sjukdom ("arbets-skada") som bevisligen är orsakad av jobbet och har varat i mer än 180 dagar.

Bättre villkor i TFA från den 1 april 2012 är att den nu ersätter inkomst-förlust vid arbetsolycksfall från dag 1 (i tidigare villkor krävdes 15 dagars sjukskrivning). Den drabbade får heller ingen självrisk vid kostnadsersättningar vid t ex läkarbesök och medicininköp (tidigare 500 kr i självrisk). [afaforsakring.se](http://afaforsakring.se)

**Medlemsolycksfall – Fritid** ingår i medlemskap. Gäller så länge medlemskapet upprätthålls. [folksam.se/byggnads](http://folksam.se/byggnads)  
**AGS-försäkringen**

Ger minst 12,5 % av betald sjukpenning i ersättning vid sjukskrivning från dag 15 om man varit anställd minst 90 dagar i företag med avtal. [afaforsakring.se](http://afaforsakring.se).

*Kontaktpersoner är Charlotte Bejmyr, Morgan Karlsson eller Tomas Lundin.  
Tel/mail/kontor se sid 16.*



**Byggnads Västs styrelse med suppleanter.** Rikhard Pernklint, Mikael Lundell, Tomas Emanuelsson, Martin Bengtsson, Per Johansson, Michael Nyrén, Jack Rolka, Bengt Eriksson, Magnus Olofsson (skymd), Jonas Attenius, Mattias Lidén, Jörgen Frödelius, Kent Norberg, Sonny Andersson Rask, Anders Fransson, Patrik Johansson, Benny Augustsson, Jesper Carlsson, Niklas Sjölin, Lars-Göran Eriksson, Peter Rosander, Fredrik Persson och Johan Hallin.

*Saknas på bilden: Jörgen Elv, Andreas Eriksson, Olof Lundberg, Anders Kööhler, Andreas Barrett, Anders Gustafsson och Samuel Gröning*

**Lördag den 24 mars 2012 hölls det första ordinarie regionfullmäktigemötet i Byggnads Västs.**

Mötet var tillika årsmöte. Det innebär att Byggnads Västs första ordinarie styrelse nu är vald.

De ordinarie ledamöterna är Tomas Emanuelsson, ordförande, Bengt Eriksson, Jonas Attenius, Michael Nyrén,

Patrik Johansson, Anders Fransson, Jörgen Frödelius, Mattias Lidén, Niklas Sjölin, Rikhard Pernklint, Anders Gustafsson, Kent Norberg och Martin Bengtsson. Till styrelsen hör också Benny Augustsson, kassör, och Jesper Carlsson, avtalsansvarig.

Ordinarie revisorer är Magnus Björklund, Tord Lindkvist och Leif Ronnemar.

# Betalas din avtalspension in?

Utöver den allmänna pensionen har de flesta någon form av pension genom sitt jobb. Arbetare i privata företag med kollektivavtal har en tjänstepension, Avtalspension SAF-LO.

Din arbetsgivare betalar in premien till Avtalspension SAF-LO. För lön intjänad 2012 motsvarar premien 4,5 % på lönedelar upp till 7,5 inkomstbasbelopp (inkomst upp till 409 500 kr.) Du börjar tjäna in till Avtalspension SAF-LO samma månad som du fyller 25 år.

Under våren har besked om avtalspension skickats ut. Kolla att nya pengar har satts in. Om inte fråga arbetsgivaren. Har han/hon inte betalt in beställer du Bild 155 från Skatteverket och skickar den till Fora som administrerar Avtalspension SAF-LO.

*Läs mer på [www.fora.se](http://www.fora.se)*

## Vi tecknar avtal i Byggnads Väst

Jan Nyqvist, Rickard Kronlid, Hans-Erik Lidén, Dan Berggren, Mats Gröndahl, Anders Johansson, Anders Karlsson, Parham Pour Bayramian, Ronny Karlsson, Tomas Lundin och Tomas Sundqvist

*Telefonnr, mail och kontor se sid 16*

## Konkurser

Följande konkurser har kommit till Byggnads Västs kännedom under januari – mitten av mars 2012.

556395-0269 Nordisk Måleri & Hantverkspool AB

556721-9323 Sereka Teknik AB

556799-1343 Niklas Rydén Bygg AB

556802-1959 Plåtkonsult Sverige AB

910718-0573 TSV Städservice

## Likvidation

556574-8653 NYTE entreprenad i Göteborg AB

## Senaste nytt

Du kan få reda på det senaste som hänt i byggvärlden genom att gå in på Byggnads hemsida, [www.byggnads.se](http://www.byggnads.se). Där kan du också logga in som medlem med person- och medlemsnr (finns på Byggnadsarbetarens sista sida).



# Vad medlemmar förtjänat

De flesta jobb kan mätas. Det är inte ovanligt att lönen ökar med 20 kr/tim, vilket dessutom också höjer både semesterlönen och pensionen. Siffrorna nedan, som informerar om

regionens högsta förtjänster, talar sitt tydliga språk. Översta tabellen visar arbetsplatser på över 1000 timmar.

Frågor om statistik och prestationslön kontakta Conny Johansson, 010-601 14 13.

## Prestationslönestatistik TBMA\* 1 jan – 29 febr 2012

	Företag	Objekt, ort	Fördelningstid	Förtjänst	Löneform
1	NCC AB	Nordkalk, Uddagården, Falköping	1 342 tim	223:70	Ackord
2	Göteborgsbyggen AB	Kv Tranan, Varberg	2 974 tim	218:35	Ackord
3	ByggBröderna i Falkenberg AB	Toma 1, Vessigebro	1 832 tim	211:00	Resultatlön
4	Sefa Betongentr AB	Valldahallen	1 286 tim	203:20	Ackord
5	Sefa Betongentr AB	Dockhuset, Eriksberg	5 285 tim	203:14	Ackord
6	Tage & Söner Bygg AB	Bäckagårds förskola, Halmstad	1 150 tim	198:27	Resultatlön
7	Skanska Sverige AB	Bullerdämp, Tun, Lidköping	1 229 tim	197:47	Resultatlön
8	Veidekke Entr AB	Brf Cyklisten, Göteborg	1 933 tim	195:93	Ackord
9	Tage & Söner Bygg AB	Hangaren Halmstad	3 265 tim	195:88	Ackord
10	NCC AB	Tingberg-Glässnäs, Lödöse	3 853 tim	195:71	Ackord
11	Tage & Söner i Varberg	Lackarebäcksskolan	2 436 tim	193:64	Ackord
12	Göteborgsbyggen AB	Backegårdsskolan	1 066 tim	193:00	Ackord
13	MVB Väst AB	Månadsg, Göteborg	1 347 tim	193:00	Ackord
14	Veidekke Entr AB	E45N Göta-Edet Rasta, L Edet	7 908 tim	191:00	Ackord
15	NCC AB	Landvetter utrikes ombyggn	1 627 tim	187:50	Ackord

\*TBMA=Trä Betong Mur Anlägg

## Prestationslönestatistik övr yrken 1 jan – 29 febr -12

	Företag	Objekt, ort	Fördelningstid	Förtjänst	Löneform
1	Georg Andersson Golv	Damastgatan 66, Borås	6 tim	311:21	Ackord
2	YIT Sverige AB	Porslinsfabriken, Gbg	2 708 tim	290:07	Ackord
3	Golv	Drakeg 6, 10	24 tim	267:93	Ackord
4	Sandå Sverige AB	Diverse, Göteborg	122	263:78	Ackord
5	Assmundsons Golv AB	Gröna Gatan, Göteborg	15	263:72	Ackord
6	Golv	Diverse	482	260:79	Ackord
7	Golv	Paprikagatan, Gbg	8	259:93	Ackord
8	Assmundsons Golv AB	Nimbus, Öckerö	56	259:08	Ackord
9	Sandå Sverige AB	A-ringen 111-303	7	256:68	Ackord
10	Assmundsons Golv AB	Måns Torbjörnsg, Gbg	14	254:08	Ackord

# Priset på en byggnadsarbetare

Jag läste för några dagar sedan en artikel i en lokaltidning där författaren liknade arbetsmarknaden med handelsvaror. Tjänster är inte mer värda än vad köparna är beredda att betala skrev han. En köpman som inte får sålt sina varor måste sänka priset, helt naturligt i en marknadsekonomi. Samma villkor borde gälla även för tjänster, det vill säga lön för arbetstagare. Att så inte sker idag ansåg han vara största anledningen till den höga arbetslösheten.

Frågan man genast ska ställa sig då är att om löntagarna sänker sina löner, för att som skribenten ovan anser undanröja arbetslösheten, kommer de då att efterfråga och köpa varor av handlarna? Eller kommer handlarna tvingas att sänka priset på sina varor ytterligare? Till nivån där marknaden kan betala? Marknaden i detta fallet består faktiskt av dem som han samtidigt vill sänka lönerna för.

Hur man tänker med ett sådant resonemang kan han nog inte själv redogöra för. Men synsättet blir allt vanligare bland debattörer på högerkanten och bland arbetsgivare. Man ser endast den kortsiktiga kostnaden.

Idén med den svenska modellen är att arbetsmarknadens parter sätter nivån för vad som är marknadsmässigt och vad som därför är en rimlig ökning för lönekostnaden. Detta resonemang har förmodligen gått skribenten förbi.

Handlare sätter priset på sina varor, och vi är med och sätter priset på arbetet vi säljer till arbetsgivarna eller ska vi kalla dem arbetsköpare? Om vi har för låga löner blir det ingen som kan köpa varor av handlarna.

Jesper Carlsson,  
avtalsansvarig,  
Byggnads Väst



## Veta mer om lön och ackord

Om du vill veta mer om lönestatistiken eller vill börja arbeta på ackord kontakta Conny Johansson, eller Jesper Carlsson.

Plåtslagare kontaktar Mikael Holmqvist eller Henrik Fager.  
Telefonnummer och mail se sid 16.



# Ett telefonnummer för hela Byggnads 010-601 10 00

**Den 21 maj i år är första dagen när alla medlemmar i Byggnads kan börja ringa eller maila till Byggnads Nu.**

Skrivborden trängs i det trånga tillfälliga rummet. Gruppen kommer att få rymligare lokaler framöver. Sex personer, en plats är vakant vid denna tidnings pressläggning (rekrytering pågår), ska här svara på fackliga frågor av skiftande karaktär. Både på telefon och via mail. De kommer dock inte att hantera några förhandlingsärenden. I den mån dessa hamnar hos dem skickas ärendet till verksamhetskontoren. Förhoppningen är dock att "allmänna" samtal till kontoren ska minska drastiskt.

En enkät skickades ut till över 20 000 medlemmar för ca ett år sedan. I svaren var det tydligt att Byggnads tillgänglig-

het och snabba svar var enormt viktigt.

Av det skälet kommer medlemscentret att vara öppet alla vardagar mellan kl 7 och 19. Målet är att samtal ska besvaras inom en minut.

De ska kunna ge kvalificerad och korrekt facklig rådgivning med hjälp av en ständigt växande faktabank. Att stötta MB-grupper och personal är en annan uppgift.

- Vi ska bli *ett* Byggnads, säger enhetschef Patrik Östberg.

Om bemanningen räcker får en snar framtid utvisa. Tanken är att ha backup-personer redo. Vid utvärderingen tas ställning till eventuell utvidgning.

Värsta scenariet för dem är att ingen ringer. Gör dem inte besvikna, hör av dig! Även på mail: [byggnadsnu@byggnads.se](mailto:byggnadsnu@byggnads.se)



Jens Bryner, Leif Holmgren, Kari Murtola, Jeanette Söderdahl och Peter Wensberg kommer att kunna svara på många av dina frågor fr o m 21 maj 2012.

Bilder: Anki Pistone



## NYA direktnummer till anställda i Byggnads Väst

### Göteborg (regionkontor)

Conny Alfredsson	010-601 13 81
Yvonne Andersson	010-601 13 88
Charlotte Bejmyr	010-601 13 95
Dan Berggren	010-601 13 97
Rita Ekman	010-601 14 03
Linnéa Ellström	010-601 14 04
Tomas Emanuelsson	010-601 14 05
Mats Gröndahl	010-601 14 07
Mikael Holmqvist	010-601 14 11
Anders Johansson	010-601 14 12
Conny Johansson*	010-601 14 13
Conny Jan Johansson*	010-601 14 15
Joakim Kahlman	010-601 14 16
Anders Karlsson	010-601 14 17
Mikolaj Kosieradzki	010-601 14 22
Ann Lundberg	010-601 14 25
Mikael Lundell	010-601 14 26
Parham Pour	010-601 14 32
Marianne Ratajc	010-601 14 33
Jack Rolka	010-601 14 34
Ingemar Rönn	010-601 14 35
Hans Stevander	010-601 14 38
Marie Thegerström	010-601 14 39
Jan Thell	010-601 14 40

### Borås

Peter Andersen	010-601 13 85
Magnus Carlsson	010-601 14 02
Gunilla Haag	010-601 14 08
Peter Hellberg	010-601 14 10
Ronny Karlsson	010-601 14 21
Tomas Lundin	010-601 14 27
Thomas Nilsson	010-601 14 30
Eija Thorsén	010-601 14 41

### Halmstad

Agneta Adgård	010-601 13 91
Stefan Bengtsson	010-601 13 84
Lennart Björnkvist	010-601 13 89
Jesper Carlsson	010-601 13 92
Henrik Fager	010-601 13 82
Elisabeth Nilsson	010-601 13 90
Tomas Sundqvist	010-601 13 80

### Skövde

Örjan Bolin, TBM	010-601 13 99
Sofia Fredriksson	010-601 14 06
Hans-Erik Lidén	010-601 14 24
Carl-Otto Widhja	010-601 14 42

### Trollhättan

Benny Augustsson	010-601 13 94
Lena Bråberg	010-601 14 01
Daniel Hell	010-601 14 09
Bengt Karlsson	010-601 14 18
Morgan Karlsson	010-601 14 20
Rickard Kronlid	010-601 14 23
Mona Malm	010-601 14 28
Jan Nyqvist	010-601 14 31
Roger Sjöblom	010-601 14 37

Vill du hellre maila? Ersätt första delen i mailadressen nedan med namnen ovan:

[fornamn.efternamn@byggnads.se](mailto:fornamn.efternamn@byggnads.se)\*

\* Två ombudsmän i Göteborg heter Conny Johansson. Mail-adresserna skiljs åt genom att Conny Jan Johansson har ett **j** infogat: [conny.j.johansson@byggnads.se](mailto:conny.j.johansson@byggnads.se)

Du kan givetvis även maila frågor till regionens "brevlåda", [vast@byggnads.se](mailto:vast@byggnads.se) för vidarebefordran till person med rätt kunskap.